

Позицію України у світі, як однієї з найбільших астрономічних держав Європи, постійно підтверджують українські вчені.

Директор Головної астрономічної обсерваторії Національної академії наук України академік Я. Яцків зазначив, що Україна є піонером у дослідженнях з декаметрової радіоастрономії, тобто з довжинами радіохвиль 10–20 м. Українські вчені перші у світі запропонували унікальну апаратуру створення телескопів. Так, неподалік від Харкова розташований найбільший у світі радіотелескоп «УТР-2», а по території України є його елементи – під Одесою, Полтавою і на Шацьких озерах. Це єдина діюча у світі система такого типу в цій галузі астрономії. Я. Яцків додав, що на сьогодні Європа хоче обігнати Україну в цій галузі астрономії, запропонувавши проект «Лафар». Однак, щоб не втратити лідерських позицій, вітчизняні вчені наразі розпочали модернізацію радіотелескопу.

Академік Я. Яцків наголосив, що позицію України у світі, як однієї з найбільших астрономічних держав Європи, постійно підтверджують українські вчені. Зокрема, спільно зі своїми колегами з Астрокосмічного центру Російської академії наук українці супроводжують космічний експеримент під назвою «Радіоастрон». У його межах будуються інтерферометри, завдяки яким один телескоп перебуватиме на землі, а інший – виводитиметься в космос. Сімдесятиметровий радіотелескоп у Євпаторії працює в сантиметрових довжинах хвиль разом з космічним апаратом «Радіоастрон», який має на борту дзеркало діаметром 10 м. Це унікальний у світі експеримент. Він дасть нові дані щодо космології і розвитку нашого Всесвіту.

За словами Я. Яцківа, відзначилася Україна також у галузі оптичної астрономії, космології і теоретичної астрофізики. Зокрема, понад половину так званих «блакитних карликових галактик» можуть завдячувати своїм відкриттям академіку Ю. Ізотову. Серед інших досягнень він також брав участь в експерименті «Коронас-Фотон», завдяки якому на борту супутника встановлюється сонячний телескоп для дослідження коливань Сонця, а також участь у розробці теорії обертання Землі, що має чимале значення для астродинаміки й прогнозу руху штучних супутників. Остання робота була удостоєна престижної європейської премії ім. Рене Декарта.

Директор Головної астрономічної обсерваторії НАН України констатував: усі досягнення, які мають стосунок до служби Сонця, служби часу й навігаційних служб, так чи інакше знаходять своє використання в Україні. «Ми впроваджуємо в Україні так звану систему навігаційного забезпечення “Етнос”. Раніше територія України не покривалася цією європейською системою, але ми виграли відповідний грант ЄС і разом із

Харківським інститутом радіоелектроніки впроваджуємо це для України», – пояснив Я. Яцків (*Я. Яцків: Українські вчені розробили найбільший у світі декаметровий радіотелескоп // Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України (<http://www.dkni.gov.ua>). – 2013. – 6.06).*